

KUNGL. KOMMUNIKATIONS-
DEPARTEMENTET

ÖS 410321

Arkivnummer: 745.

1

Avskrift.

G u s t a f e t c .

K u n g l. M a j : t finner - efter framställning av stadsfullmäktige i Örnsköldsvik, i anledning varav utlåtanden avgivits den 30 oktober 1940 av länsstyrelsen i Västernorrlands län och den 19 december 1940 av byggnadsstyrelsen - gott att, jämlikt 3 § stadsplanlagen, fastställa ett av stadsfullmäktige vid sammanträde den 15 mars 1939 antaget förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för norra delen av staden, vilket förslag, innehållande jämväl stadsplanebestämmelser, angivits å en av stadsarkitekten Kjell Wretling i augusti 1938 upprättad karta med därtill hörande beskrivning, dock att från fastställelse undantagas dels - i enlighet med stadsfullmäktiges beslut - ett å stadsplanekartan inom heldragen röd gränslinje angivet område, dels tre områden, vilka å kartan numera angivits inom heldragna blåa gränslinjer, dels ock orden "eller övriga för tomten gällande bestämmelser"

Till länsstyrelsen i Västernorrlands län.

Angående ändring av stadsplanen för norra delen av Örnsköldsvik.

1
i § 8 av stadsplanebestämmelserna; och skall föreskriften i § 6 av sagda bestämmelser angående byggnadsmaterial allenast avse byggnads ytterväggar.

Därjämte finner Kungl. Maj:t gott, jämlikt 16 § stadsplanelagen, för de tre från fastställelse undantagna, å stadsplanekartan inom heldragna blåa gränslinjer angivna områdena meddela förbud mot nybyggnad utan tillstånd av länsstyrelsen, att gälla till dess nytt förslag till stadsplan för desamma antagits, dock längst till den 1 januari 1946.

Detta meddelas länsstyrelsen till egen och vederbörandes kännedom och efterrättelse, varjämte avskrifter av förslaget till stadsplanebestämmelser samt av byggnadsstyrelsens utlåtande bifogas. Stadsplanekartan och beskrivningen, försedda med påskrift att de tillhöra Kungl. Maj:ts beslut, överlämnas härjämte för att vederbörande tillställas.

Stockholms slott den 21 mars 1941.

G u s t a f

/Gustaf Andersson.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Sigurd Lang.

Avskrift av förslag till stadsplanbestämmelser för
norra delen av Örnsköldsvik (se den av stadsarkitekten
 Kjell Bretling i augusti 1938 upprättad karte).

§ 1.

Områdes användning.

Mom. 1. Med A betecknat område får bebyggas endast för allmänt ändamål.

Mom. 2. Med S, F eller EF betecknat område får bebyggas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock i byggnad å med S eller F betecknat område medgiva inredning av samlingssalar och garage samt lokaler för handel och hantverk.

Mom. 3. Med G betecknat område får bebyggas endast för idrottsändamål eller liknande.

Bostäder må dock här uppföras ehuru icke i större utsträckning, än som erfordras för anläggnings bevakning och skötsel.

Mom. 4. Med Fp betecknat område får bebyggas endast på sådant sätt, som svarar mot områdets användande för folkparksändamål.

Bostäder må dock här uppföras ehuru icke i större utsträckning, än som erfordras för anläggnings bevakning.

Mom. 5. Med Tj betecknat område får bebyggas endast med sådana byggnader, som hava samband med järnvägstrafiken. Område betecknat med z skall dessutom hållas tillgängligt för allmän gatutrafik.

§ 2.

Byggnadssätt.

Mom. 1. Med S betecknat område får bebyggas endast

med hus, som med varandra sammanbyggas. Byggnadsnämnden äger dock medgiva byggnads indragning från grannes tomtgräns, om detta prövas vara förenligt med ett prydligt och ändamålsenligt bebyggande av kvarteret.

Mom. 2. Med A, F, EF, G eller Fp betecknat område får bebyggas endast med hus, som uppföras fristående.

Mom. 3. Med EF betecknat område får bebyggas endast med enfamiljshus.

Mom. 4. Byggnad å med F_{II} eller F_{III} betecknat område får innehålla högst sex lägenheter.

§ 3.

Områden, som icke eller endast delvis få bebyggas.

Mom. 1. Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

Mom. 2. Med korsprickning betecknat område får bebyggas endast med uthus eller garage. Sådan byggnad får icke uppföras med mindre särskilda skäl föreligga och byggnadsnämnden prövar byggnadens uppförande vara förenligt med ett prydligt och ändamålsenligt bebyggande av kvarteret.

Mom. 3. Tomt, vari ingår med A betecknat kvartersområde, får bebyggas till högst hälften av tomtens areal.

Mom. 4. Tomt, vari ingår med F eller EF betecknat kvartersområde, får bebyggas till högst en tredjedel av tomtens areal.

Mom. 5. Tomt, vari ingår med G eller Fp betecknat kvartersområde, får bebyggas till högst en femtedel av tomtens areal.

§ 4.

Hushöjd.

Mom. 1. Å med A, G eller Fp betecknat område får

byggnad uppföras till högst den höjd, som för varje särskilt fall av byggnadsnämnden prövas lämplig och för ändamålet erforderlig, å med A betecknat område dock till högst 13,0 meter, och å med G eller Fp betecknat område till högst 8,0 meter.

Mom. 2. Å med II eller IIv betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än 7,6 meter.

Mom. 3. Å med III betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än 10,8 meter.

§ 5.

Våningsantal.

Mom. 1. Å med II betecknat område får byggnad uppföras med högst två våningar.

Mom. 2. Å med III betecknat område får byggnad uppföras med högst tre våningar.

Mom. 3. Å med v betecknat område får utöver stadgat våningsantal vind inredas.

Mom. 4. Där enligt ovan meddelade föreskrifter vindsinredning är medgiven, får endast en tredjedel av vindens yta inredas för bonings- och arbetsrumsändamål.

§ 6.

Byggnadsmaterial.

Å med III betecknat område skall byggnad uppföras av brandsäkert material. Byggnadsnämnden äger dock i särskilda fall, där så prövas lämpligt, medgiva, att till nybyggnad hänförlig ändring företages inom nu befintlig och i gott skick varande byggnad av ej brandsäkert material.

§ 7.

Takfall.

Mom. 1. Yttertak å huvudbyggnad får givas en lutning

< mot horisontalplanet av högst 30° .

Mom. 2. Yttertak å gårdshus får givas en lutning mot horisontalplanet av högst 15° .

§ 8.

Övergångsbestämmelser.

Vid uppförande av nybyggnad och vidtagande av till nybyggnad hänförlig ändring av befintlig byggnad skall sådan å tomten befintlig byggnad, som ej överensstämmer med stadsplanen ~~eller övriga för tomten gällande bestämmelser,~~ borttagas eller ändras i erforderlig omfattning. Dock äger byggnadsnämnden, när särskilda skäl föreligga, medgiva undantag härifrån, därest befintlig byggnads bibehållande prövas ej medföra olägenhet för kvarterets ändamålsenliga och prydliga bebyggande.

§ 9.

Undantag.

Där byggnadsnämnden prövar så av arkitektoniska skäl eller eljest nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser medgivas beträffande gränser mellan olika bestämmelseområden samt från vad ovan stadgats angående hushöjd, våningsantal och taklutning.

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut
den 21 mars 1941.

(und., se Kungl. Maj:ts brev).

Kungl. Kommunikationsdepartementet.

Bestyrkes å
tjänstens vägnar:

Sigurd Lang.

Avskrift.

Till K O N U N G E N

Genom nådig remiss den 4 november 1940 har byggnadsstyrelsen anbefallits att avgiva utlåtande angående ett av stadsfullmäktige i Örnsköldsvik den 15 mars 1939

byggnadsstyrelsen,
angående ändring och
utvidgning av stads-
planen för norra de-
len av Örnsköldsvik.

antaget förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för den norra delen av staden.

Med anledning härav får byggnadsstyrelsen anföra följande.

Stadsfullmäktiges beslut om antagande av förslaget omfattar icke det område, som å stadsplanekarten angivits med heldragen röd gränslinje. För detta område gäller stadsplan, fastställd genom nådiga beslut den 30 december 1910 och den 2 september 1927. De antagna gatuhöjdlägena vid denna gräns avvika från den gällande stadsplanens höjdlägen å anslutande gatupartier. Då emellertid de ifrågavarande antagna gatuhöjderna enligt beskrivningen torde utgöra de å marken befintliga höjdlägena samt då en fortsatt utredning pågår om ändring av stadsplanen för det nu undantagna området, har styrelsen icke velat framställa anmärkning mot förslaget i berörda hänseende.

Genom förevarande stadsplaneområde avses att i ny sträckning framdraga genomfartsvägen mellan Härnösand och Umeå. Vägingenjören har i yttrande den 3 november 1939 framhållit, att för erhållande av en lämplig sträckning av denna vägförbindelse i stadsplanen viss ändring av förslaget vore erforderlig. Enligt den av vägingenjören å en till Örendet hörande ljuskopia av stadsplanekartan antydda sträckningen av denna väg skulle densamma inom den antagna delen av förslaget framgå över det med A betecknade kvarteret och för allmän plats avsett område samt vidare följa den nuvarande utfartsvägen i riktning mot Umeå, Vikingagatan. Med anledning av vad vägingenjören anför synes en ytterligare utredning angående genomfartsvägens sträckning böra företagas. Från fastställelse torde därför böra undantagas sådana kvarter i den antagna stadsplanen, som beröras av vägingenjörens förslag, nämligen det med A betecknade kvarteret och de två med Fllv betecknade, närmast öster om Vikingagatan belägna kvarteren, vilkas oregelbundna västra gränser kunna väntas bli ändrade, om utfartsvägen fortfarande skall framgå i denna gata.

Stadsplanebestämmelserna i § 6 böra i förtydligande syfte fastställas med det förbehåll, att de endast skola avse byggnads ytterväggar, då andra byggnadsdelar här icke torde vara avsedda. Beträffande byggnader med större höjd än två våningar jämte till hälften inredd vind har emellertid ifrågavarande materialbestämmelse

numera helt ersatts av 7 § i skyddsrumslagen den 1 mars 1940.

I § 8 lämnas vissa övergångsbestämmelser beträffande befintlig byggnad, som ej överensstämmer med stadsplanen eller övriga för tomten gällande bestämmelser. I denna avfattning kunna bestämmelserna giva anledning till den misstydnigen, att därmed skulle åsyftas andra bestämmelser än stadsplanebestämmelserna, exempelvis i byggnadsstadgan eller byggnadsordningen. För undvikande härav böra orden "eller övriga för tomten gällande bestämmelser" utgå.

De av enskilda markägare framställda anmärkningarna i den mån de avse den antagna delen av förslaget finner styrelsen på de av stadsarkitekten i utlåtandet den 10 januari 1939 anförda skäl icke vara av beskaffenhet att avseende därvid bör fastas.

På grund av vad ovan anförts får byggnadsstyrelsen tillstyrka fastställelse av förevarande stadsplaneförslag med ovan angivet förbehåll beträffande stadsplanebestämmelserna i § 6, dock med undantag av det ovan nämnda med heldragen röd gränslinje angivna området och det utanför detta område angivna, med A betecknade kvarteret samt de två med FIIv betecknade, närmast öster om Vikingagatan belägna kvarteren ävensom med ovan angivet undantag beträffande stadsplanebestämmelserna i § 8. Tillika får styrelsen hemställa, att därvid måtte för de nyssnämnda med A och FIIv betecknade kvarteren meddelas förbud mot nybyggnad intill dess ändring av stadsplanen för desamma ånyo antagits, dock högst under en tid av fem år.

Remisshandlingarna jämte ett från järnvägsstyrelsen införskaffat yttrande den 27 november 1940 bifogas. Stockholm den 19 december 1940.

Underdänigst:
Henning Leo.

Gustaf Linden.

Vidimeras. Ex officio
H. Ohman.

/Sten Zethelius.

FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV STADSPLANEN FÖR NORRA DELEN AV
ÖRNSKÖLDSVIK.

/Se en av stadsarkitekten i sept. 1938 upprättad karta/.

BESKRIVNING.

Områdets omfattning.

Området omfattar norra delen av staden med undantag av vissa kvarter i nordost. Dessa hava ej medtagits, emedan de böra ändras i samband med utvidgning mot norr av stadsplanen.

Förslaget är första etappen i en allmän revision av stadsplanen för Örnsköldsvik.

Placändringar.

Norr om Högbergsgatan ha 4 kvarter utlagts å parkområdet, vilket utökats norrut genom stadsplanegränsens förflyttning.

Genom dess nya kvarter fördelas Högbergsgatans anläggningskostnad, som genom terrängförhållande blir avsevärd, på ett större antal tomter än i nu gällande stadsplan.

Området norr om kyrkan och väster om Storgatans norra del har förändrats i avseende å kvartersindelningen för att erhålla ur ekonomisk synpunkt lämpligare kvartersformer och mindre gatumark än i nu gällande stadsplan.

Parkområdet öster om kvarteret Hjärpen har lagts till det intilliggande kvarteret, som avses skola upplåtas för bostäder för lasarettspersonalen. Väster om det nybildade kvarteret anlägges ett parkområde såsom ersättning för den till kvartersmark ändrade parken.

För tillgodoseende av trafikönskemål ha Själevadsgatan, Parkgatan och Örnsköldsgatan breddats och kvarteret Italien ändrats. Vid revision av det nu ej medtag-

na området i norra delen är det avsikten att anordna en ur trafiksynpunkt lämpligare anslutning av Smedjegatan till Vikingagatan samt rätta och ev. bredda sistnämnda gata.

Det öster om folkskolekvarteret belägna parkområdet har utlagts till kvartersmark för allmänt ändamål. Detta har skett på stadsfullmäktiges direktiv och avser att ge plats för nybyggnad för folkskolans behov. Byggnadsnämnden hade, när uppdrag att framlägga förslag i detta avseende givits nämnden, avstyrkt parkändringen, emedan den ur estetisk och trafikteknisk synpunkt vore mindre lämplig, och föreslagits annan plats belägen norr om Smedjegatan. Stadsfullmäktige har emellertid vidhållit sitt beslut, varför nämnden föreslagit ändringen i enlighet med stadsfullmäktiges önskan.

I samband härmed har kvarteret Ugglan utlagts till parkområde, kvarteret Portugal ökat något mot öster och kvarteret Korpen ändrats.

I stadsdelen Mon har föreslagits, att de såsom tvärgator använda parkområdena mellan kvarteren skulle intagas i kvartersmarken, emär tvärgatorna äro dyrbara i underhåll, ur trafiksynpunkt ej nödvändiga och olämpliga genom det stora antalet korsningar med den viktiga trafikleden Vikingagatan.

Vid järnvägsområdet har kvarteret Dalen och delvis kvarteret Linden utlagts till parkområden, detta dels av trevnadsskäl och dels emedan terrängförhållandena särskilt efter breddning av Själevadsgatan äro mindre lämpliga för bebyggelse.

Av samma orsaker har västra delen av kvarteret Kilen utlagts till parkområde.

I kvarteret Hoppet ingående tvärgata har i förslaget borttagits såsom obehövlig ur trafiksynpunkt.

Väster om järnvägen ha industrikvarteren delvis ändrats till parkområde och delvis till områden för id-

rotts- och folkparksändamål. Den nuvarande idrottsplatsen är för liten och saknar utvecklingsmöjligheter, varför det är av stor vikt att plats för framtida nyanläggningar beredas.

Kartan är upprättad på delvis nymänt storkarta, varför vissa smärre avvikelser från nu gällande stadsplan föreligga, vilka dock på grund av sin ringa storlek ej kunnat angivas å stadsplaneförslaget.

Gatuhöjder.

Vid den väster om kyrkan belägna planteringen har å Parkgatan gatuhöjden ändrats, för att tillgodose trafikönskemålen om minskning av gatulutningen ned mot korsningen med Storgatan. Härigenom vinnes även en fördel ur stadsbildsynpunkt genom motsvarande sänkning av bebyggelsen å kv. Köpenhamns norra del.

Vissa andra gatuhöjder hava ändrats till överensstämmelse med redan utlagda gators höjder.

Stadsplanebestämmelser.

Å med A betecknade områden har medgivits relativt stor byggnadshöjd, emedan två av kvarteren äro avsedda för skoländamål och trevåningshus ur ekonomisk synpunkt torde vara lämpliga.

I bostadskvarter har trevåningshus medgivits för vissa med S III betecknade områden i centrala delen, varest detta våningsantal kan anses motiverat, för vissa med F III betecknade områden, varest 3- våningshus redan finnes, samt för lasarettspersonalkvarteret. För övriga bostadsområden har våningsantalet angivits till högst två. Vindsinredning i tvåvåningshus medgives i allmänhet, emedan vindsbebyggelse tidigare har tillåtits inom dessa områden. Dock har i kvarteret Köpenhamns norra del och å områden avsedda för enfamiljshus i förslaget ej medgivits vindsinredning i tvåvåningshus.

I kvarteret Roma har utlagts ett med Ps betecknat område över en befintlig, staden tillhörig pumpstationsbyggnad. Byggnaden är visserligen olämpligt belägen nära bostadsområde, men anläggningen är utförd och en förflyttning är ej möjlig f.n. med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna.

Där så lämpligen kunnat ske, har kvarterens inre undantagits från bebyggelse och uthus tillåtits endast inom korsprickade områden, vilka i största möjliga mån sammanförts för flera tomter. I övriga fall torde det genom terrängförhållandena vara olämpligt att i stadsplanen fixera uthusens läge. Dessutom må framhållas att i de på senare tid bebyggda kvarteren uthus ej ha uppförts å tomterna, emär garage o.d. genom de starka lutningsförhållandena kunnat förläggas i källarvåningen. Någon risk för att olämplig uthusbebyggelse skall uppstå inom de kvarter, varest uthusens läge icke anvisats genom korsprickning, synes med anledning härav ej föreligga.

Stadsplanebestämmelserna äro avfattade i särskild, bilagd handling.

Umeå i aug. 1938.

Kjell Wretling.

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut

den 21 mars 1941.

Stockholm i Kommunikationsdepartementet.

Ex officio:

Sigurd Lang.